

MODLITWA PSALMAMI

Flos Carmeli
Poznań 2014

© Copyright for the Polish edition by FLOS CARMELI, 2014

Tytuł oryginału

Orar con los Salmos, Monte Carmelo, Burgos

Tłumaczenie

Teresa Jaromin

Redakcja

Wojciech Ciak

Imprimi potest

Roman Jan Hernoga OCD, Prowincjał

Warszawa dn. 25.06.2010 r., L. dz. 107/P/2010

Imprimatur

Bp Marek Jędraszewski, Wikariusz Generalny

Poznań, dn. 24.06.2010 r., N. 3210/2010

Nihil obstat

Ks. dr Michał Tschuschke, Cenzor

Poznań, dn. 23.06.2010 r.

Wydawca

FLOS CARMELI

Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych

ul. Działowa 25, 61-747 Poznań

tel. 061 856 08 34; faks 061 856 09 47

wydawnictwo@floscarmeli.poznan.pl

www.floscarmeli.poznan.pl

ISBN 978-83-62536-93-1

WPROWADZENIE

Dary Boże nigdy nie powinny stanowić własności prywatnej. Otrzymaliśmy je dla wspólnoty i powinniśmy służyć nimi wspólnocie, jako środkami ożywiającymi ją w drodze. To doświadczenie jest bardzo piękne i radosne. Możemy powiedzieć, że psalmy dostarczają nam potrzebnych słów do porozumiewania się z Bogiem.

Cóż, bowiem lepszego niż psalm? Psalm jest pochwałą wypowiedzianą przez lud, wysławianiem Boga przez Zgromadzenie, aklamacją wszystkich obecnych, słowem wypowiedzianym przez całe stworzenie, głosem Kościoła, melodyjnym wyznaniem wiary¹.

św. Ambroży

Przechodząc bez pośpiechu treść psalmów, odkrywamy, że są one czymś więcej niż twórczością poetycką, co też nie jest bez znaczenia. Stwierdzamy, że są one nie tylko sukcesywnym przedstawianiem obrazów, niektórych bardzo pięknych, ale przede wszystkim stanowią ogromne wyczu-

cie Boga, doświadczenie Boga nabyte przez lud, który uczył się przeżywać z Bogiem najdrobniejsze wydarzenia każdego dnia.

Wody z wielu rzek, doświadczenie zdobyte przez wielu ludzi, chleb przygotowany z wielu ziaren pszenicy, oto są psalmy, a wchodząc w nie, czujemy aromat łaskowości Boga. Kobiety i mężczyźni ludu Izraela odważyli się mówić głośno o codziennych sprawach widzianych oczami wiary. Dzięki im za to.

Każdy psalm jest zwierciadłem naszego buntu, naszych agonii i zmartwychwstań, w nim widzimy wyraźnie nasze oblicze. Psalmy odtwarzają naszą tożsamość kobiet i mężczyzn, starających się przeniknąć rzeczywistość i znaleźć źródła dla zaspokojenia pragnienia.

Psalmy wypełniają nasze wnętrza symbolami dobroci, ufności, serdeczności, miłosierdzia. Wytryska z nich, jakby ze źródła, błagalna modlitwa, krzyk bólu, modlitewne pytania, najczystsze pochwały, adoracja cichej miłości.

Każdy psalm, bardziej niż księga, ukazuje się nam jako żywa istota, która mówi, cierpi i śpiewa, która przenika do naszego wnętrza i pomaga nam wyrazić przed Bogiem to, co w sobie ukrywamy.

Nie mając nic ze skamieliny, psalmy ukazują się nam w pełni aktualnymi, zdolnymi pokonać nasz brak mowy wobec wspaniałych dzieł Boga. W Jego świetle odczytujemy i wyśpiewujemy nasze życie.

Jakże płakałem, słysząc wasze hymny i pieśni, wzruszony do głębi głosami waszego Kościoła, śpiewającego z wyczuciem. Te głosy docierały do moich uszu a wasza prawda rozlewała się w moim sercu, a wraz nią rozpałało się uczucie pobożności, i płynęły łzy, i było mi z tym dobrze¹.

św. Augustyn

Psalmy czynią nas gorliwymi misjonarzami wielkich dzieł Boga.

Możemy powiedzieć jeszcze więcej, modląc się słowami psalmu, niejako ożywiamy go na nowo, jakbyśmy sami byli psalmistami. Starajmy się nie tylko zrozumieć to, co one zawierają, ale znaleźć to, co nosimy w sobie, jak dzieci, które poszukują słów pochodzących z zewnątrz, aby móc się wypowiedzieć.

Przeniknięci tymi samymi uczuciami, z jakimi był skomponowany i śpiewany psalm, stajemy się jakby autorami psalterza, wyprowadzamy go z głębi naszego serca, jak naturalne uczucia, stanowiące część naszej istoty¹.

Opat Izaak

Wprowadzenie

Psalmy są dla nas szkołą, w której Bóg, Ojciec i Matka, powtarza nam w różny sposób to, co jest dla nas najważniejsze.

Psalmy odbudowują w nas drogi solidarności i zawierzenia. Odmawiajmy je z Panem Jezusem. On wprowadzi nas do pełni, On jest największym Psalmistą każdego westchnienia modlącego się człowieka. On i Duch Święty uczą nas mówić z ufnością: „Abba, Ojczy, Matko”.

Jesteśmy skromnymi świadkami, że ten, kto pożywa owoce z tych drzew zasadzonych nad rzeką, znajduje radość, aby pójść za Jezusem Chrystusem pośrodku wspólnoty.

Kto jest udręczony, znajduje w lekturze psalmów wielką pociechę, kto jest kuszony lub prześladowany, znajdzie w nich siłę, aby wytrwać, i znajdzie ochronę Pana, który już chronił psalmistę, będzie uwolniony od grzechu i odzyska radość¹.

św. Augustyn

Pedro Tomás Navajas – Maria Rosario Gil

ROZDZIAŁ 1.
PSALM 8: NIEPOKOJĄCE PYTANIE –
KIM JESTEM?

Co powiemy stając przed Bogiem? Najlepiej słowa, które proponuje nam Duch Święty, ponieważ *nie wiemy, jak mamy się modlić*¹. Bóg jest nauczycielem modlitwy swego ludu. *Twój Bóg wychowuje Ciebie, jak ojciec wychowuje syna*².

Rz 8,26

Pwt 8,5

Istotną częścią tego wychowania jest nauka mówienia, aby porozumiewać się z Bogiem. Bóg sam naucza swój lud mowy, aby potrafił się skarżyć, pokazać, gdzie go boli i czego potrzebuje, aby umiał rozpoznać swój uśmiech i radość, potrafił zjednoczyć się ze swymi braćmi w pieśni na jeden głos i potrafił także, sam przed Bogiem, wylać w słowach pełnię swego serca³.

Luis Alonso
Schökel

O PANIE, Panie nasz,
jak sławne jest Twoje imię na całej ziemi.
Twoja wspaniałość przewyższa niebios.
Z ust dzieci i niemowląt odbierasz chwałę
na przekór Twoim wrogom.
Sprawiasz, że milknie mściwy nieprzyjaciel.

Gdy patrzę na niebo, dzieło Twoich palców,
księżyc i gwiazdy, które utwierdziłeś...
Czym jest człowiek, że o nim pamiętasz,
i czym śmiertelnik, że troszczysz się o niego?
Uczyliś go niewiele mniejszym od aniołów,
chwałą i czcią go ukoronowałeś.
Ustanowiłeś go nad dziełami rąk Twoich,
wszystko poddałeś pod jego stopy:
wszystkie owce i bydło,
a także dzikie zwierzęta,
ptactwo powietrzne i ryby morskie,
wędrujące szlakami mórz.
O PANIE, Panie nasz,
jak sławne jest Twoje imię
na całej ziemi.

PYTANIE OTWARTE – „KIM JEST
CZŁOWIEK?”

To pytanie znajduje się w centrum poematu. Zawiera istotę tego psalmu, jest jego najważniejszą siłą skupiającą uwagę. Kim jesteśmy? Jest to podstawowe pytanie na modlitwie. *Kimże jest człowiek, że tak go wywyższasz; zwracasz na niego uwagę, nękaś go od ranka i badasz co chwilę?*¹ Modlitwa owocuje prawdą.

Hi 7,17-18

Pytanie to zakłada poszukiwanie. Człowiek w tym zasadniczym pytaniu wznosi się ponad płaski horyzont ziemi. Jest jedynym stworzeniem, które siebie zna i nie zna. *To, czego nie wiemy, co się nam dzieje, jest tym, co się nam dzieje*¹.

Ortega y Gasset

Skąd pochodzą te dziwne pytania? Z piękna, które jest ekspresją tego psalmu, podkreślając intensywność życia duchowego, bez lekceważenia poetyckiej estetyki. Pytanie wyrasta z kontemplacji. Ze zdziwienia, zrodzonego z oglądu rozjaśnionej gwiazdami nocy, powstaje pytanie o siebie samego. Oczy podniesione ku niebu zamykają się w pełnym podziwu pytaniu.

CHWAŁA BOGA

Pomimo skupienia na człowieku, ten psalm nie jest hymnem skierowanym tylko na człowieka, ale jest ukierunkowany na Boga za pośrednictwem człowieka. Właśnie kontemplacja i uwielbienie ratują człowieka od arogancji wykluczania Boga. Kontemplując i uwielbiając, poznaje swą skończoność i uczy się dzięki temu zajmować swoje uprzywilejowane miejsce, uczy się być sobą a nie kimś drugim (Bogiem, drugim człowiekiem). *Bra-*

Tomasz
Merton

Iz 6,3

kuje heroicznej pokory, aby być sobą, a nie kimś drugim¹.

*Cała ziemia jest pełna Jego chwały!*¹ Całe stworzenie stanowi jedną wielką wspaniałość. Bez pisma czy dźwięku słów, w czasie roziskrzonej gwiazdami nocy można odczytać i usłyszeć imię Boga. Stworzenie mówi nam o Bogu, ponieważ całe jest Jego dziełem.

św. Jan
od Krzyża

Tysiące łask rozsiewał, przechodząc spieszonym krokiem przez te strony, jedynie spojrzawszy na nie, oblekł je w piękne szaty i korony¹.

Obraz „palców” przywodzi nam na myśl postać rzemieślnika. Stworzenie nie jest jedynie aktem inteligencji czy odległej wszechmocy: jest dziełem artystycznym, szczegółowym, serdecznym. Widoczny jest ruch palców, jak u garncarza tworzącego gliniane naczynia, lub harfisty, który ruchem palców pomiędzy strunami wydobywa dźwięki.

Wielkość Boga jest tak oczywista, że przypominają o niej nawet dzieci, także te jeszcze ssące. Widząc je, ludzie przypominają sobie, że mają wargi, aby chwalić Boga. Inaczej wygląda sprawa z ludźmi uważającymi się za samowystarczalnych,

nie są oni zdolni usłyszeć tego wołania i pozostają z uporem w swoim milczeniu¹.

por. Mt 21,16

DZIAŁANIE BOŻE

Sześć zdań odnosi się do Boga, jako do podmiotu działającego, i do człowieka, jako „przedmiotu” Bożego działania. Protagonistą modlitwy jest Bóg. Dwa pierwsze zdania wskazują na osobową relację Boga do człowieka. Bóg „pamięta” o nim i „troszczy” się o niego. Dlaczego? Ze względu na jego wartość? Raczej wartość człowieka płynie stąd, że Bóg troszczy się o niego. Czym jest człowiek? Tym stworzeniem, o które osobiście troszczy się Bóg. Zadziwiające i wspaniałe! Jesteśmy tym, co Bóg miłuje. To jest nasza prawda i nasza chwała.

Następne cztery zdania mówią o miejscu wyznaczonym człowiekowi w hierarchii stworzeń (jego pozycja), o ukoronowaniu go chwałą i cziąg (jego piękno), postawieniu go nad innymi stworzeniami (w relacji z innymi istotami) i że wszystko, jak podnózek, poddał pod jego stopy (jego wolność).

GDZIE ZNAJDUJĄ SIĘ TEGO RODZAJU OSOBY?

Nie przesadza psalm w tym przedstawieniu człowieka? Czy nie widzimy codziennie osób bardzo odbiegających od tego boskiego stanu, bardziej zbliżonych do dzikich bestii, niedbających o swoją godność i szlachetność? Czy nie uderza w nas na co dzień przemoc, niegodziwość?

To panowanie nad stworzeniem oddane jest przez Boga w tak słabe ręce istoty ludzkiej, aby człowiek strzegł harmonii i piękna, aby odkrywał jej tajemnice i rozwijał jej możliwości. Ale czy nie zmienia się to często w nadużycie, w egoistyczną tyranie, w niszczenie środowiska naturalnego i w krzyczącą do nieba niesprawiedliwość społeczną? Gdzie są te czyste oczy, które mają widzieć Boga w Jego dziełach, które patrzą bez pożądliwości posiadania? Gdzie są te usta dzieci i niemowląt, które cieszą pochwałą? *Jestem fałszywym dźwiękiem hymnu świata*¹.

Pemán

CHRYSTUS PAN, CZŁOWIEK DOSKONAŁY

To, czego brak w tym psalmie, to realizacja, jednak znajdujemy tę realizację w osobie Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, który stał się człowiekiem.

O Nim można śpiewać ten psalm bez modyfikacji czy zastrzeżeń. Chrystus wypełnia sens tego psalmu w swoim Wcieleniu i jako człowiek dojrzały doprowadza ludzkość do pełni.

Zachowuje zawsze oryginalność i spontanizność dziecięcą. W ramionach Maryi ukazuje się jako Syn Człowieczy narodzony z Niewiasty^v, nowy Objawiciel świata uczynionego przez Niego i dla Niego. Tę postawę prostoty, wdzięku i uwielbienia zachował przez całe swe życie^v. Nie ma w Nim nic z buntu czy wrogości, ponieważ przyjmuje propozycję Ojca: „Oto jestem”.

Ga 4,4

por. Łk 10,21

Tworząc część rodziny ludzkiej, uczy nas synostwa, które jest jak duchowe dziecięctwo, pozwalające nam patrzeć na stworzenie nowymi i czystymi oczami, i uzdalnia nas do jego podziwiania. Chrześcijanin, otrzymując ducha usynowienia, uczestniczy w autentycznej godności, przewycięża bunt i włącza się do chóru chwały Bożej.

CZYM JEST CZŁOWIEK?

Człowiek jest małą istotą w ogromnym stworzeniu (robak, nieborak^v), ale zdolną do myślenia i zrozumienia go, zdolną do dziwienia się. Ten psalm jest hymnem o godności człowieka.

Iz 41,14

Człowiek ukazuje się nam jako centrum tego przedsięwzięcia. Ukazuje się jako olbrzym, jako boski, nie sam w sobie, ale w swym pochodzeniu i swym przeznaczeniu. Czcijmy człowieka, jego godność, jego ducha, jego życie.

Z tymi słowami papież Paweł VI w 1969 roku wręczał tekst Psalmu 8 astronautom północnoamerykańskim przed ich lotem na Księżyc.

por. Łk 1,48

Bóg pamięta o człowieku. Patrzy na niego z miłością: *spojrzał na uniżenie służebnicy swojej*⁷. Mała istota, ale ucałowana przez Boga, powołana przez Niego do dialogu, do przymierza, do relacji miłości. Czymś wielkim musi być istota ludzka, skoro Bóg pamięta o niej.

Człowiek jest dzieckiem Bożym w Synu i jest wezwany do poznawania się zawsze w formie propozycji. Jest młodszym bratem i obrazem Jezusa Chrystusa, o którym Ojciec pamięta i troszczy się o niego. *Świętość nie polega na tej czy innej pobożnej praktyce, ale polega na gotowości serca, które jest pokorne i małe w ramionach Boga, świadome własnej słabości, ale i ufności, posuniętej aż do zuchwałości, w dobroć Ojca*⁷. Pan Jezus uzdalnia nas, abyśmy byli pośród tego świata harmonią, światłością i pokojem.

św. Teresa
z Lisieux

Człowiek jest istotą powołaną do wolności, do sprawowania władzy nad stworzeniem nie za pomocą siły, lecz miłości. Dlatego powinien panować nad zwierzętami, ale najbardziej panować nad tą bestią, którą nosi w sobie, aby dzieje ludzkości stały się wreszcie ludzkie.

Czy ja noszę w sobie bestie? Tak i jest ich wiele, nosisz w sobie liczne bestie. Nie obrażaj się o to. Wielką bestią jest gniew, gdy szczeka w sercu; czyż nie jest on bardziej dziki niż jakikolwiek brytan? Władza, która została nam dana nad istotami żywymi, przygotowuje nas do panowania nad sobą samym¹.

Człowiek jest piewcą chwały Bożej. Czyni to w sobotę, gdy kończy się działanie tworzenia, zaprasza do wysławiania wielkich dzieł Boga w całym stworzeniu, i w niedzielę, gdy Chrystus rozpoczyna nowe stworzenie, „nowe niebo i nowa ziemia” poprzez zmartwychwstanie i zwycięstwo nad śmiercią.

SPIS TREŚCI

Psalm 8. Niepokojące pytanie: Kim jestem?.....	9
Psalm 15. Zamieszkać u Pana Boga	18
Psalm 16. Okrzyk radości.....	28
Psalm 23. Pan jest moim pasterzem	37
Psalm 29. Głos Pana	46
Psalm 36. Hymn o miłości Boga	55
Psalm 46. Bóg z nami.....	64
Psalm 47. Narody ziemi wysławiajcie Pana!	73
Psalm 57. Radość światłości	82
Psalm 63. Ty jesteś moim Bogiem	90
Psalm 67. Aby Bóg był wszystkim we wszystkich..	99
Psalm 87. I będą śpiewać wśród tańców.....	108
Psalm 98. Nowa pieśń stworzenia dla Stwórcy	116
Psalm 112. Obraz przyjaciół Boga	125
Psalm 126. Wszemc moc Boga.....	134
Psalm 130. Wołanie do Boga o zmiłowanie.....	143
Psalm 131. Drogi pokory i zaufania.....	152
Psalm 133. Pochwała wspólnoty	161
Psalm 146. Droga nadziei.....	170
Psalm 150. Pieśń uwielbienia	179